

18 juli 2025

Onderwerp: Verbeter in de begroting 2026 de business case voor wind-op-zee en zorg voor een gelijk Europees speelveld voor de elektriciteitskosten voor de industrie

Geachte fractievoorzitter,

In een wereld van toenemende geopolitieke spanningen en stijgende energiekosten bieden de Nederlandse Noordzee en de verduurzaming van onze industrie een unieke kans om de economie te versterken, onze strategische onafhankelijkheid te verbeteren en de energietransitie kostenefficiënt te versnellen.

Dankzij een breed gedragen maatschappelijke en politieke consensus produceert Nederland inmiddels meer dan 50% van de elektriciteit duurzaam op eigen bodem en is de decarbonisatie van de industrie in volle gang. Toch staat de volgende fase van deze transitie onder druk: de uitrol van wind-op-zee stagneert door stijgende kosten, onzekerheden en achterblijvende vraag naar elektriciteit. En daarnaast verliest onze energie-intensieve industrie concurrentiekracht ten opzichte van buurlanden die wél gerichte financiële steunmaatregelen nemen om de elektriciteitskosten aanzienlijk te verlagen.

Hieronder schetsen wij in zeven punten de belangrijkste knelpunten en onze aanbevelingen voor de begroting 2026:

1. Houd tempo in uitrol WOZ tot 2032 en benut de publieke netinfrastructuur

TenneT heeft tot 2032 honderden kilometers kabelaansluitingen en 8 platforms op de Noordzee gepland en gefinancierd. Het is essentieel deze investeringen te benutten door windparken te realiseren die direct aansluiten op de reeds gecontracteerde infrastructuur. Daardoor voorkomen we dat publieke investeringen in het net-op-zee niet rendabel worden benut met als gevolg hoge maatschappelijke kosten en afschrijvingen.

2. Overbrug de businesscase van wind-op-zee met tijdelijke garanties

De businesscase voor wind-op-zee is onder druk komen te staan door gestegen grondstof- en kapitaalkosten en achterblijvende vraag. Een tijdelijke SDE++-regeling voor wind-op-zee (2026–2027) met beperkte garanties van enkele honderden miljoenen per GW is noodzakelijk om projecten rendabel te houden. Zo helpen we projecten door deze moeilijke fase van de energietransitie, totdat Contracts for Difference (CfD's) in 2027 beschikbaar komen waarvan wetgeving nu met volle vaart moet worden voorbereid.

3. Rol routekaart wind-op-zee uit als ruggengraat van een toekomstvast elektriciteitssysteem

Een programmatische uitrol van de huidige routekaart wind-op-zee met haar 21 GW is cruciaal voor de decarbonisatie van het Nederlandse elektriciteitssysteem. Stel voor de periode daarna tijdig doelstellingen vast die ambitieus en realistisch zijn en koppel deze aan periodieke evaluaties en bijstellingen op basis van marktontwikkelingen en vraagprognoses.

4. Zorg bij energiekosten nu voor gelijk Europees speelveld voor de industrie

Volgens een recent uitgebracht PwC-rapport draagt de industrie voor 12% bij aan ons BBP en biedt de industrie meer dan 2 miljoen directe en indirecte banen. De basisindustrie levert ruim €25 miljard aan toegevoegde waarde, waarvan het grootste deel in economisch -kwetsbare regio's buiten de Randstad. Daarnaast is de industrie van cruciaal belang voor onze strategische onafhankelijkheid en veiligheid en levert zij een significante bijdrage aan de energietransitie.

In Nederland zijn de hoge energiekosten voor de industrie extra nijpend doordat de Nederlandse overheid, in tegenstelling tot buurlanden, alle subsidies en kortingen op nettarieven heeft beëindigd. Dat terwijl de nettarieven in Nederland extreem gestegen zijn ten opzichte van buurlanden. Hierdoor is het Europese gelijke speelveld ernstig verstoord en dreigt onze industrie de dupe te worden.

Daarom roepen wij u dringend op om in de begroting voor 2026 concreet te besluiten tot een substantiële verbetering van de betaalbaarheid van elektriciteit voor de industrie, en deze op het niveau van Duitsland en België te brengen. Elektrificatie van de industrie is een zeer belangrijke route voor CO₂-reductie in de industrie en biedt nieuwe economische kansen voor offshore wind. Dat vraagt om een goed investeringsklimaat. Duitsland en België bieden energie-intensieve bedrijven substantiële tariefkortingen en onderzoeken de introductie van een energieprijzplafond voor de industrie. De Europese Commissie geeft in haar recente aanbeveling over toekomstbestendige nettarieven voor een efficiënt systeem en in de toekomstige staatssteunregels (CISAF) expliciet de ruimte aan lidstaten en toezichthouders om de energie-intensieve industrie tegemoet te komen door de netwerkkosten betaalbaar te houden. De Europese Commissie opent daarmee de deur voor lidstaten om de energiekosten voor de industrie in heel Europa stevig te subsidiëren. Nederland kan en mag niet achterblijven in het bieden van een aantrekkelijk investeringsklimaat voor een duurzame, concurrerende en toekomstbestendige industrie!

5. Laat 2026 geen verloren jaar zijn voor de industrie en de windsector

Als reactie op het Interdepartementaal Beleidsonderzoek naar de bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur heeft het kabinet al eerste belangrijke stappen gezet om de betaalbaarheid van elektriciteit te verbeteren, zoals verlenging van de IKC met 3 jaar. Het bedrijfsleven heeft dit initiatief positief ontvangen, maar concrete besluiten voor aanvullende maatregelen zijn doorgeschoven. Met de val van het kabinet bestaat het risico dat een demissionair kabinet dit dossier opnieuw doorschuift. Dan zouden pas in de Rijksbegroting 2027 of 2028 structurele maatregelen volgen. Dit vooruitzicht is desastreus voor het investeringsklimaat, het vestigingsklimaat en de verduurzaming van de industrie en kan onze industriële basis en de Nederlandse windsector een harde klap toedienen.

6. Gerichte CAPEX-subsidies voor net-op-zee en/of amortisatie

Investeer in CAPEX-subsidies voor de net-op-zee infrastructuur. Dit verlaagt de nettarieven direct, bevordert daardoor de verduurzaming van de industrie, creëert directe vraag naar schone elektriciteit en versterkt de businesscase voor offshore wind. Mits voldaan kan worden aan de voorwaarden die het kabinet hieraan heeft gesteld, kan een amortisatiefonds voor de kosten net-op-zee helpen nettarieven anders en beter in de tijd te verdelen.

7. Versnel de realisatie van congestieverlichtende infrastructuur

Om duurzame elektriciteitsvraag te ontsluiten, blijf in demissionaire status vol inzetten op het versnellingspakket voor netcongestie. Wacht niet met besluiten die nu realisatie kunnen versnellen. En bereid wetgeving voor die doorlooptijden verkort en besluitvorming bespoedigt. Dan verliest een nieuw kabinet geen tijd bij het indienen van deze hoogst noodzakelijke wetgeving en kan de energietransitie weer versnellen.

Met deze maatregelen doorbreekt u de vicieuze cirkel waarin vraag en aanbod momenteel stagneren en biedt u ondernemers in de windsector en de industrie het handelingsperspectief voor een toekomstbestendig en concurrerend Nederland. Wij brengen deze maatregelen nadrukkelijk bij u onder de aandacht omdat wij van mening zijn dat besluiten over deze maatregelen niet op een nieuw kabinet kunnen wachten maar in de begroting 2026 opgenomen zouden moeten worden. Anders valt de energietransitie stil en vertrekt de industrie naar locaties buiten Nederland. Dat bespaart wereldwijd totaal geen CO₂ maar gaat ten koste van groene waardecreatie en het verdienvermogen van Nederland. Met deze maatregelen geeft u Nederland het perspectief op een succesvolle industriële transitie en een grotendeels duurzame elektriciteitsproductie in 2030. Uiteraard zijn wij graag bereid onze voorstellen in een persoonlijk gesprek nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Manon van Beek

Hans Grünfeld

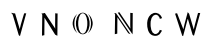
Cora van Nieuwenhuizen

Maarten Otto

Ingrid Thijssen

Jan Vos

